

selvbetjent turisthytte i Trollheimen

menneske, natur og arkitektur

masteroppgave i arkitektur våren 2012

Elisabeth Sponås

veileder

Are Risto Øyasæter

Det vil komme en dag da den syke kultur
vil fylle all verden med vånnde,
en dag da maskinenes dunster og dur
vil døyve og kvele din ånde.-
Den dag vil du hilse det lukkede land
og signe de fredede flyer
med rykende storm over ensomme vann
og sol gjennom drivende skyer.-

Theodor Caspari, 1926

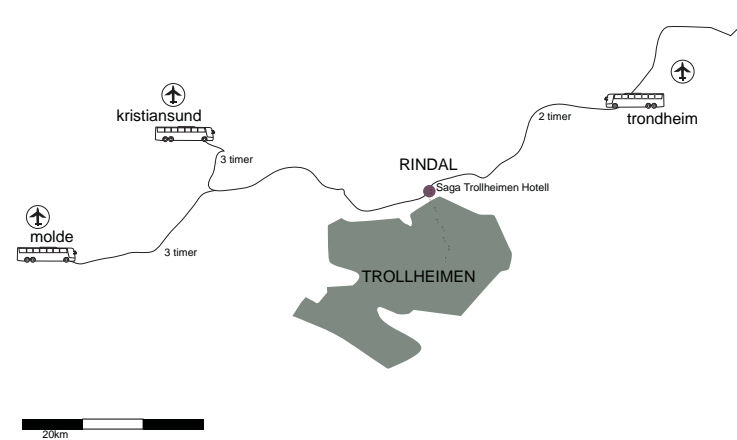

“Steinbu” ligger der hvor lyng møter stein med utsikt til fjell som møter himmel. De kobberkleddede steinformasjonene gir ly og rom for å sette fra seg sekk og luften klammer seg tær mens den siste solstrålen stryker over ansiktet. Kryp inn i din egen lille hule hvor vegger og tak glir over i hverandre og danner steder for å spise og sove. Avstanden mellom skivekonstruksjonen er dimensjonert til en seng og gir rommene en passende intim følelse. I fellesarealet møter man andre friskuser, og mens maten koker legges planen for hvilke daler som skal vandre og hvilke topper som skal bestiges. God tur!

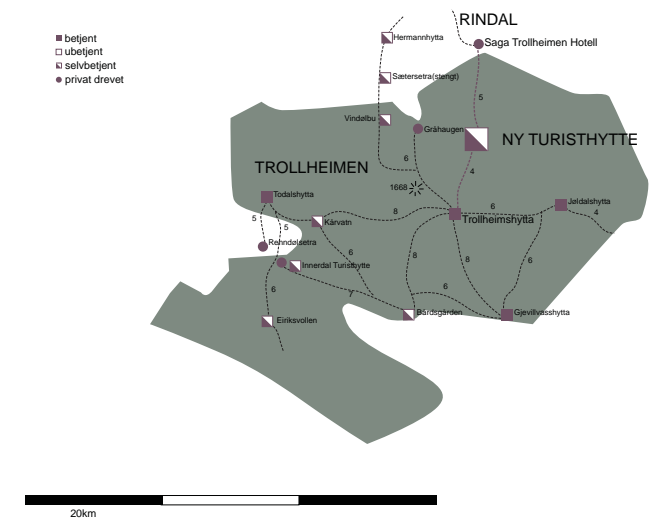
I et samfunn hvor stadig flere skaffer seg et andre hjem i hyttefelt på fjellet, hvor standarden ofte er bedre enn hjemme, har jeg slått et slag for primitiv luksus.

Trollheimen er et fjellområde på grensa mellom Nordmøre i Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. I vest er fjella av alpin karakter, mens de i øst er roligere. Området er avgrensa av Surnadal og Rindal i nord, Rennebu og Dovrebanen i øst, Sunndal i sør og fjordene i vest.

Rindal er lett tilgjengelig med kollektivtransport og er et godt utgangspunkt for fotturer i Trollheimen.

Den nye turisthytta blir et lenge etterlengtet tilskudd på rutenettet i Trollheimen. Kortere etappe gjør føre til at Rindal blir et mer aktuelt utgangspunkt for folk flest. En fin helgetur vil være å fortsette til Trollheimshytta og videre til Sunndal for å ta bussen hjem igjen.

steinrøys og "materialbank"

med sine 1005moh. blir hytta den høyestliggende turisthytta i Trollheimen og byr på en helt annen opplevelse

Bøluvatna med Glupen 1009moh.i bakgrunnen og de store steinene til inspirasjon for oppgaven

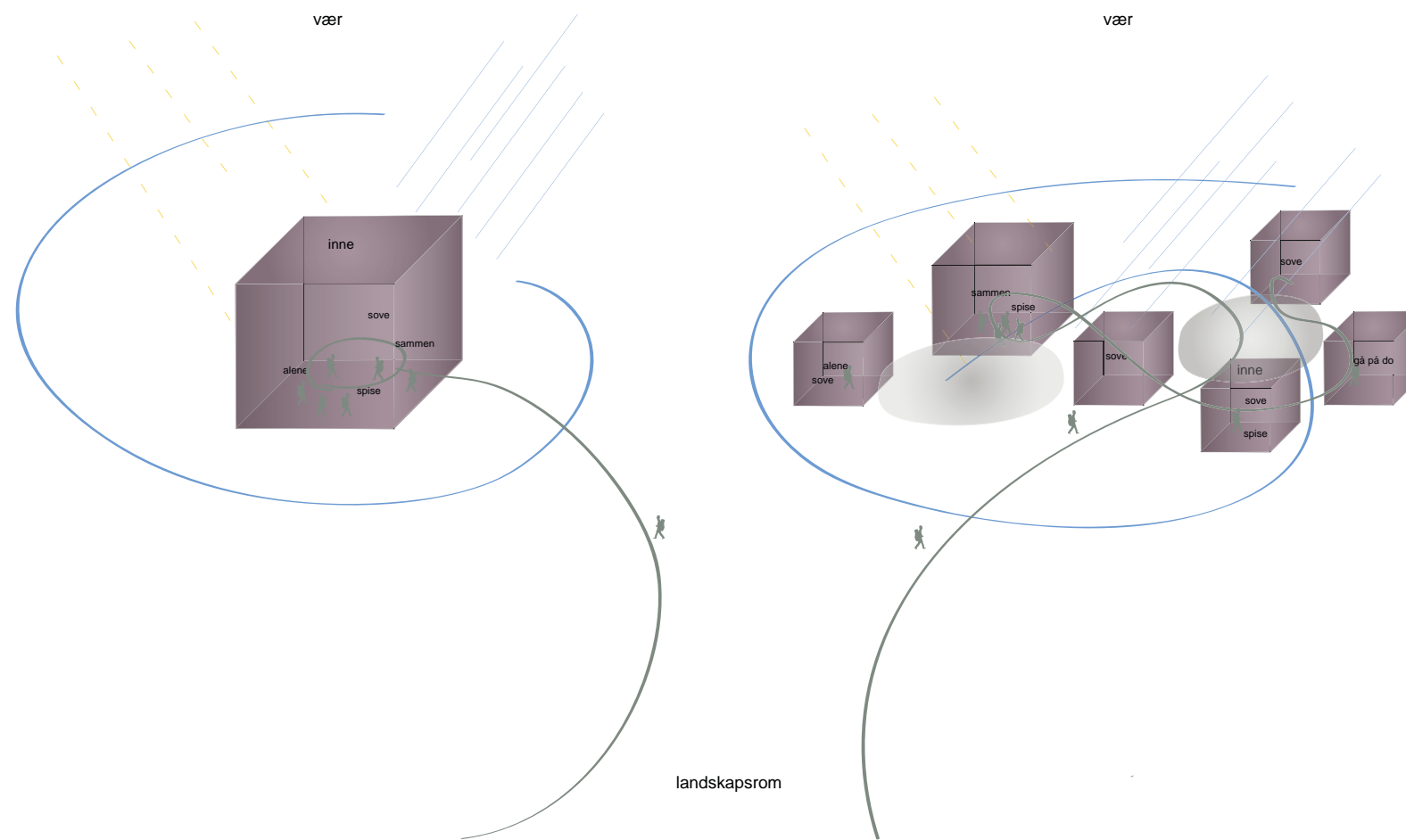
steinrøys og "materialbank"

tomta i snødrakt og stien mot Rindal

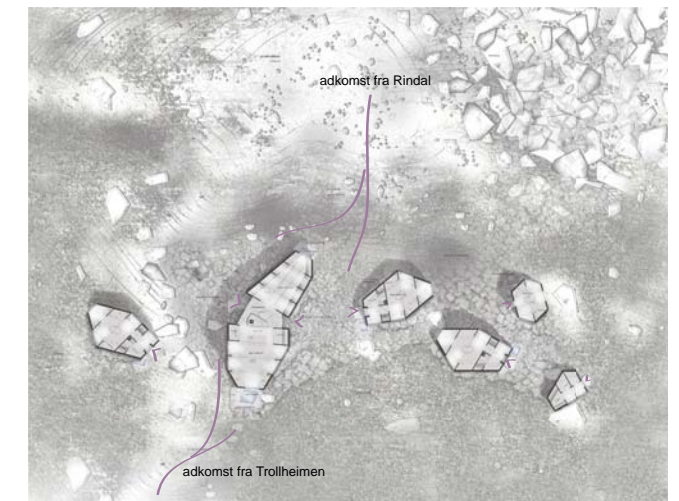
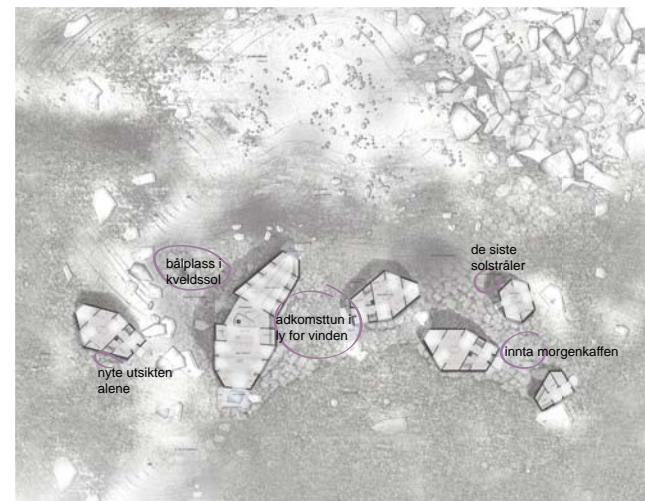
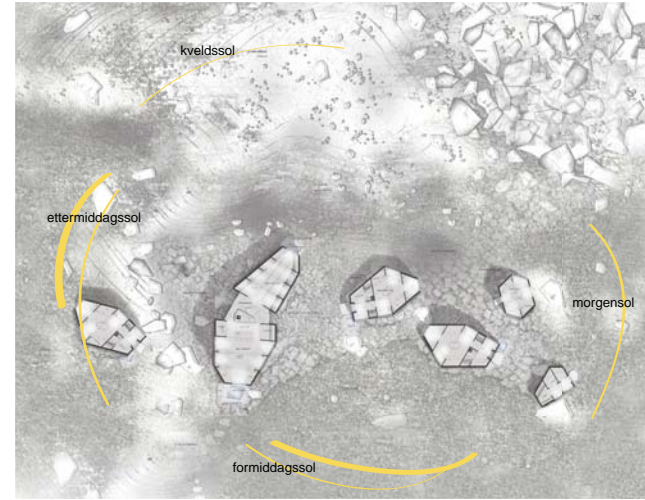
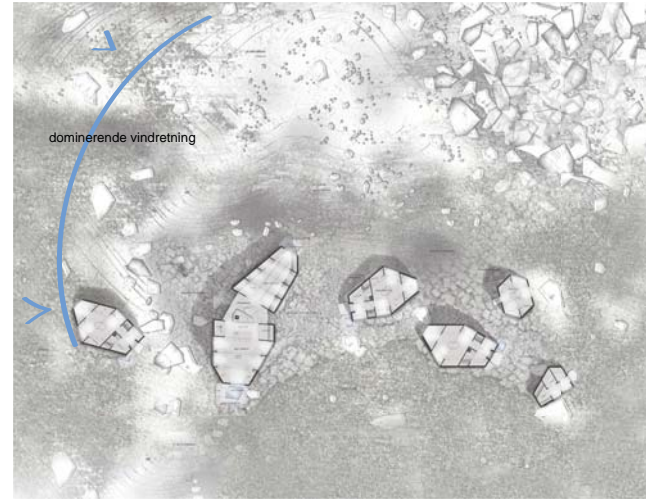
tomta i møtet mellom lyng og stein

De fleste selvbetjente turisthytter i Trollheimen består av en samlet struktur hvor været får herje i fred utenfor.

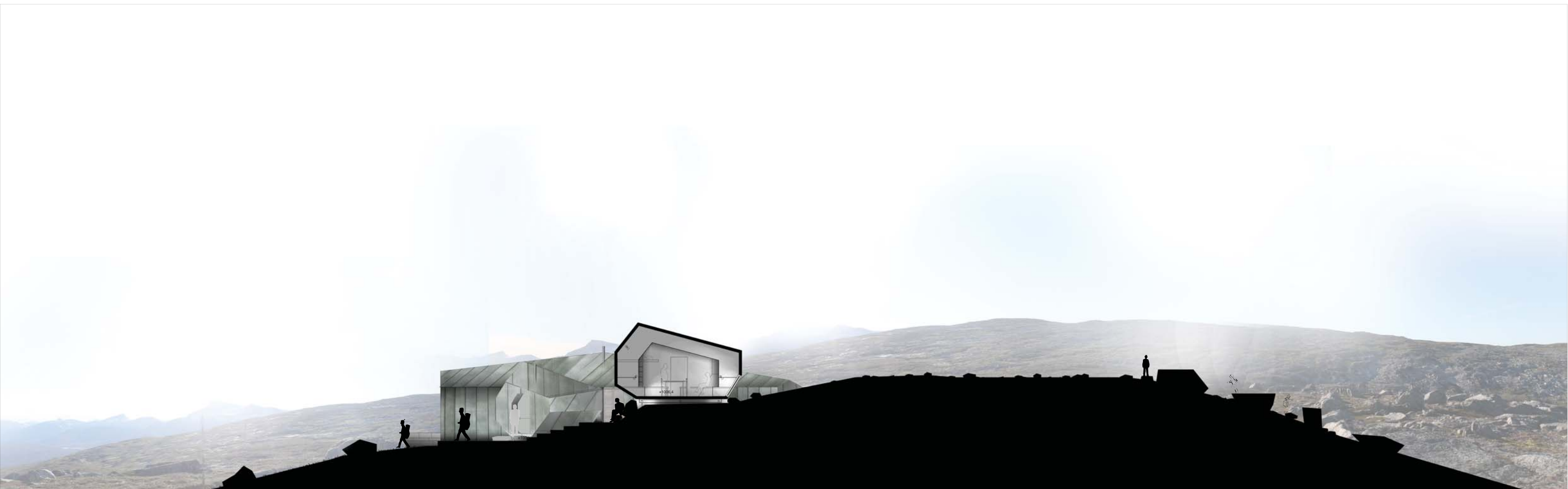
En oppdelt struktur forsterker opplevelsen av ute/inne og de minner det gir av turen.

Her tvinges man ut for å gå på do eller hente ved. Dette kan tidvis være en kald opplevelse, men byr samtidig på et fantastisk møte med landskapsrommet man befinner seg i, og det å komme inn i soveposen på skinnfellen etterpå blir en følelse man sent glemmer.

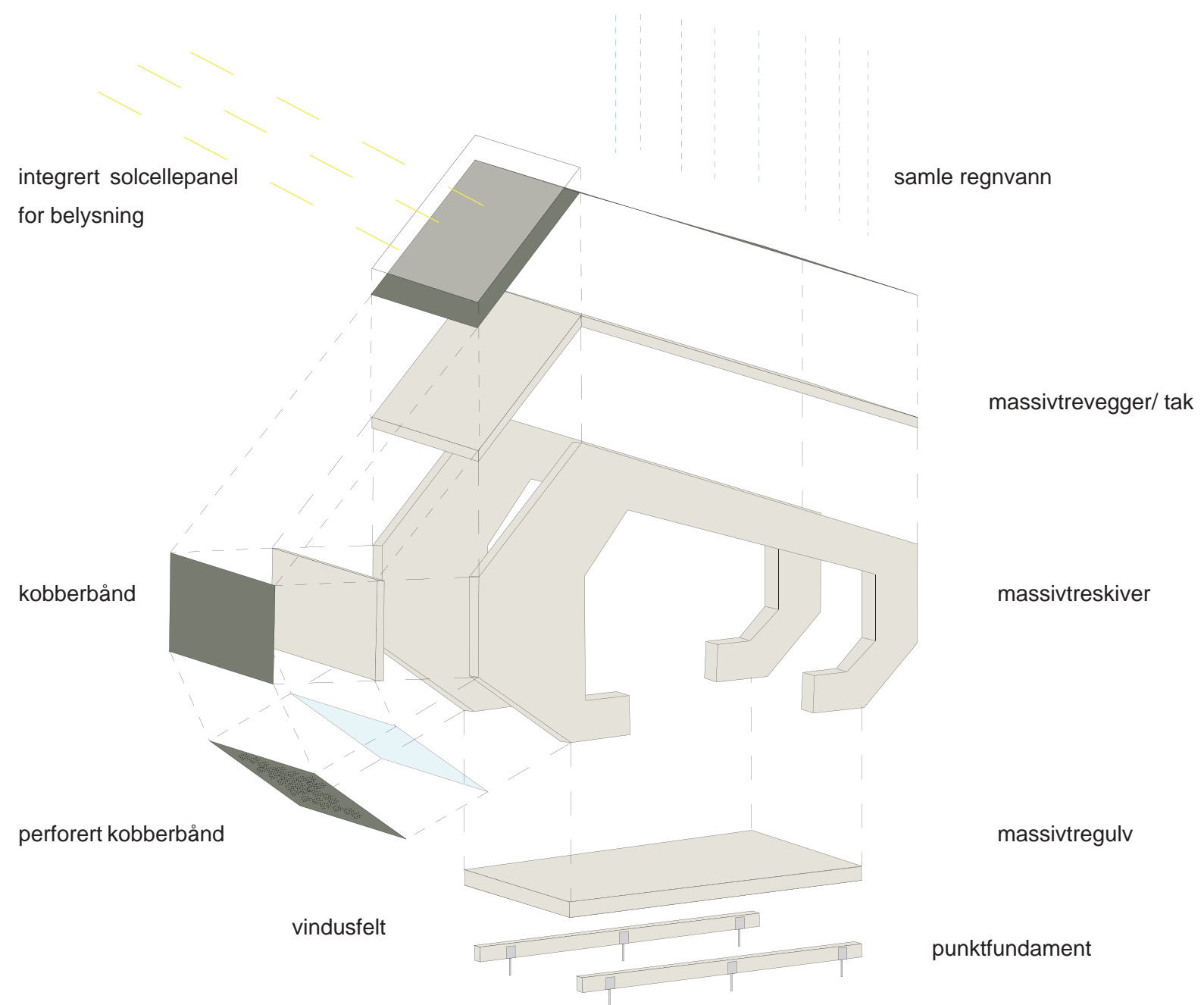

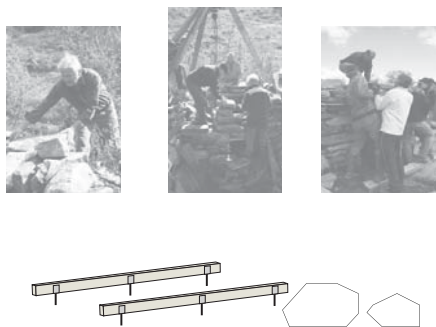

snitt AA 1:200 nedskallert fra 1:100

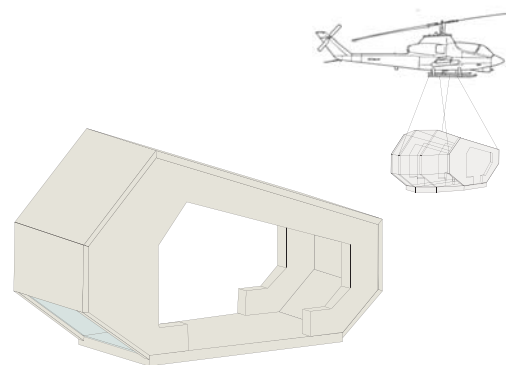

DUGNAD

Turistforeningen er basert på dugnadsinnsats og i dette prosjektet vil de stå for fundamentering, oppmuring av hjertet i fellesvolumet - peisen og de viktige pipene i de mindre volumene. Opparbeiding av uteområdet vil foregå etter hvert som rommene mellom volumene dannes og man får følelsen av hvordan været tar tak i de ulike uterommene. Erfaring og ydmykhet for naturkreftene vil gjenspeiles i samspillet mellom arkitekturen og uterommene. Å bære stein er jobb for de som ønsker å

få bruke kroppen. Så gjelder det å finne de steinene som egner seg til å sitte på, sette kaffekoppen på og trø på. Steinen finnes i umiddelbar nærhet og er gratis. Steinlandskapet danner et fin grense mot lyngen samtidig som det hindrer at lyngen blir tråkket ned.

Gjennom dugnad skapes en ansvarsfølelse og stolthet over prosjektet som er en viktig for å videreføre tillitssystemet til turistforeningen.

MASSIVTRE

Massivtre lages av kortreiste råvarer, utnytter større del av treet, bidrar positivt til miljøregnskapet i form av knytting av CO₂, diffusjonsåpne konstruksjoner skaper et godt inn klima og har unike egenskaper som bygningsmateriale.

Produksjonen av massivtre elementene foregår hos Norsk Massivtre på Valdres og fraktes med lastebil til Rindal hvor lokal arbeidskraft setter sammen delene før de flys inn til

tomten med helikopter. 95 mm massivtre veier 50kg per m² og de minste volumene med en samlet vekt på 7 tonn flys inn i to deler da helikopter kan løfte opp til 4 tonn.

I hytter under 50 m² står man fritt mht. isolasjon. Turistytter står for det meste kald og det er ikke lagt opp til mer isolasjon enn det massivtreet gir da volumene er små og vil fort bli varme ved bruk.

KOBBER

Kobber er et vakkert og tidløst materiale som vil gli inn i naturlandskapet med sin irrg grønne farge. Det er et veldig holdbart materiale og trenger ikke etterbehandling eller vedlikehold ved riktig utførelse.

Kobberet er godt egnet til prosjektet siden det ikke avgir farlige stoffer til regnvannet som samles på takflatene. Dette vannet må likevel kokes før bruk.

Når fundamentet er støpt er det værforholdene som

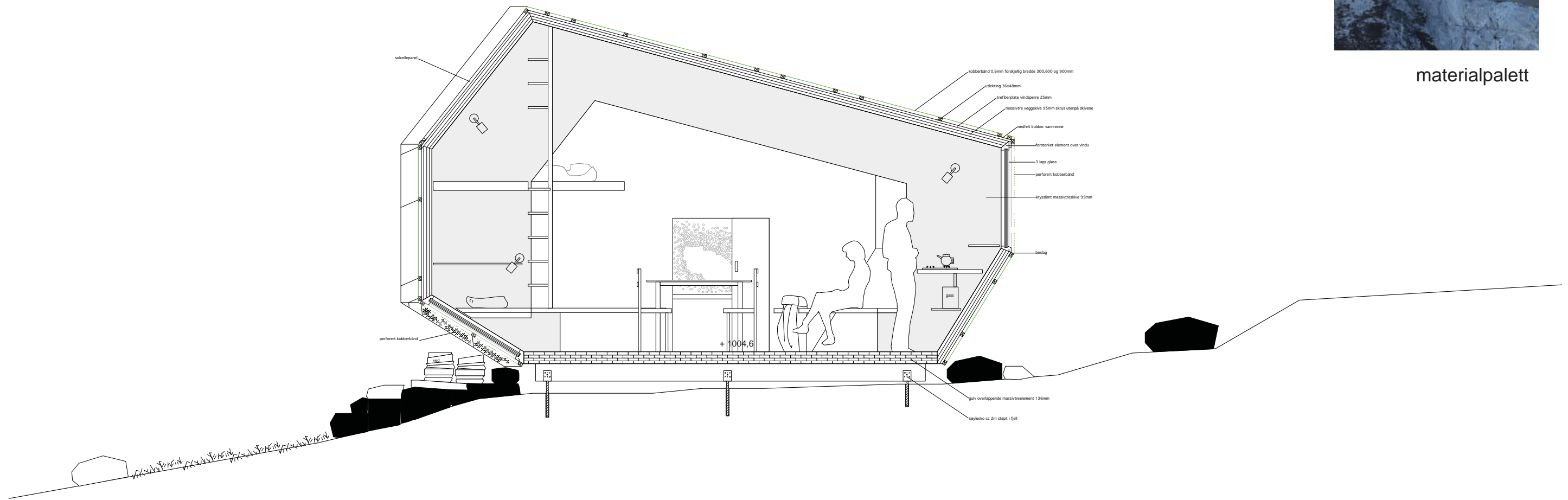
bestemmer hvor fort første del er på plass og kledningen kan begynne. Massivtreet dekkes med vindtett trefiberplate og kan stå opp til ti dager uten kledning. På grunn av volumenes komplekse form må kobberbåndtekingen utføres etter at alle delene er på plass på fundamentet. Dette utføres av fagfolk på tomten. På denne måten har man fort en plass å bo under oppføring av resterende struktur.

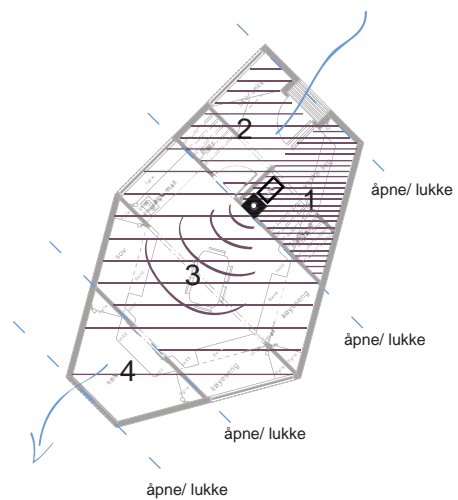

perspektiv fra sørvest

materialpalett

OPPVARMING

Ovnen er plassert i delen hvor man vasker seg og tørker klær. Pipen er murt opp av stein fra tomta og holder lenge på varmen og gir en behagelig lunk til hovedrommet. Døren mellom rommene åpnes for å slippe inn mer varme. Om man kommer dit i 20 minusgrader varmer mann opp tørkedelen først. Kaffen kan kokes på ovnen og man får fort i seg varmen.

Ute på tur alene eller med en venn velger man seg ett av de små byggene hvor man finner alt som trengs for å tørke klær, lage mat og hvile.

Noen har vært på toppen av Trollhetta og ankommer sent. Da er det fint å komme til ferdig kaffe og et oppvarmet bygg hos de som ikke var oppom toppen. Om man heller vil nyte tilværelse alene finner man seg sitt eget lille bygg og kryper opp i "forpiggen" hvor lyset fra månen sender et behagelig lys over en sliten kropp.

Det store volumet kan benyttes av en liten gruppe som ønsker litt større plass. Da stenger man skyvedøren til spisesalen og rommet mellom skivene går etter hvert over fra å være en plass hvor man spiller kort til et sted å sove.

En kompisgjeng som har brukt hele dagen til å fiske i Bøluvatna ønsker å tilbrede fangsten i sitt eget volum.

Med sin tilknytning til kollektivtransport er hytta godt egnet for skoleklasser og bedrifter som tar en pause fra hverdagen. Da benyttes hele hovedbygget hvor fellesskap og relasjoner forsterkes rundt det store bordet til lyden av knitrende ved i peisen, Når kvelden siger på trekker man seg tilbake til et av de mindre volumene. Her slipper man unna lærere og sladder og fnising når nye høyder i jentegjengen.

